

KONVENCIJA O RJEŠAVANJU ULAGAČKIH SPOROVA IZMEĐU DRŽAVA I DRŽAVLJANA DRUGIH DRŽAVA IZ 1965* ¹ (IZVACI)

18.marta 1965.

POGLAVLJE I.

MEĐUNARODNI CENTAR ZA RJEŠAVANJE SPOROVA

Dio 1.

Ustanovljenje i organizacija

Članak 1.

- (1) Ovime je ustanovljen Međunarodni centar za rješavanje ulagačkih sporova (u daljem tekstu: Centar).
- (2) Zadatak Centra je stvoriti uvjete za mirenje i arbitražu ulagačkih sporova između država ugovornica i državljana drugih država ugovornica u skladu s odredbama ove Konvencije.

* Konvencija objavljena u NN MU 2/1998. Konvencija je stupila na snagu 22. listopada 1998 (NN MU 13/1998).

¹ Prema podacima objavljenim na web stranicama Svjetske banke ([/www.worldbank.org/icsid/constate/constate.htm](http://www.worldbank.org/icsid/constate/constate.htm)), Konvencija je na dan 27. rujna 2000. na snazi u sljedećim državama: Afganistan, Albanija, Alžir, Argentina, Armenija, Australija, Austrija, Azerbajdžan, Bahami, Bahrein, Bangladeš, Barbados, Belgija, Bjelarus, Benin, Bocvana, Bolivija, Bosna i Hercegovina, Burkina Faso, Burundi, Cipar, Côte d'Ivoire, Češka Republika, Čad, Čile, Danska, Demokratska Republika Kongo, Egipat, Ekvador, El Salvador, Estonija, Filipini, Fidži, Finska, Francuska, Gabon, Gambija, Gana, Grčka, Grenada, Gvajana, Gvineja, Gruzija, Honduras, Hrvatska, Indonezija, Irska, Island, Italija, Izrael, Jamajka, Japan, Jordan, Kamerun, Kenija, Kina, Kolumbija, Komori, Kongo, Kostarika, Kuvajt, Latvija, Lesoto, Liberija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Makedonija, Maroko, Madagaskar, Malavi, Malezija, Mali, Mauricijus, Mauritanija, Mikronezija, Mongolija, Mozambik, Nepal, Niger, Nigerija, Nikaragva, Nizozemska, Norveška, Novi Zeland, Njemačka, Oman, Pakistan, Panama, Papua Nova Gvineja, Paragvaj, Peru, Portugal, Republika Koreja, Rumunjska, Ruanda, Samoa, Saudijska Arabija, Senegal, Sejšeli, Sijera Leone, Singapur, Sjedinjene Američke Države, Slovačka, Slovenija, Salamunovo Otočje, Somalija, Srednjoafrička Republika, Sveta Lucija, Sudan, Svazi, Sveti Kristofor i Nevis, Španjolska, Švedska, Šri Lanka, Švicarska, Tonga, Trinidad i Tobago, Togo, Tunis, Turska, Turkmenistan, Uganda, Ujedinjena Republika Tanzanija, Ujedinjeni Arapski Emirati, Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske, Ukrajina, Urugvaj, Uzbekistan, Venezuela, Zambija i Zimbabve.

POGLAVLJE II.
NADLEŽNOST CENTRA

Članak 25.

- (1) Nadležnost Centra obuhvaća svaki pravni spor nastao izravno iz ulaganja između države ugovornice (ili sastavne oblasti ili agencije države ugovornice koju je ta država ugovornica imenovala Centru) i državljana druge države ugovornice, a kojega stranke u sporu pisanim putem pristanu predati Centru. Kad se stranke suglase o tome, niti jedna stranka ne može jednostrano povući svoju suglasnost.
- (2) “Državljanin druge države ugovornice” znači:
 - (a) svaku fizičku osobu koja je bila državljanin države ugovornice, osim države stranke u sporu, na dan kad su se stranke suglasile da spor iznesu na mirenje ili arbitražu, kao i na dan kad je zahtjev registriran sukladno članku 28. stavka (3), ili članka 36. stavka (3), ali ne uključuje osobu koja je ili jednog ili drugog od ova dva dana bila državljanin države ugovornice koja je stranka u sporu; i
 - (b) svaku pravnu osobu koja je imala državljanstvo neke države ugovornice, osim države stranke u sporu, na dan kad su se stranke suglasile da spor iznesu na mirenje ili arbitražu i svaku pravnu osobu koja je tog dana imala državljanstvo države ugovornice stranke u sporu, a koje su se stranke suglasile da, zbog strane kontrole, tretiraju kao državljanina druge države ugovornice u svrhu ove Konvencije.
- (3) Suglasnost sastavne oblasti ili agencije države ugovornice mora odobriti ta država osim ako ta država izvijesti Centar da nije potrebno odobrenje.
- (4) Svaka država ugovornica može, u vrijeme ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja ove Konvencije ili kasnije u svako doba, izvijestiti Centar o vrsti ili vrstama sporova koji dolaze ili ne dolaze u obzir da se stave u nadležnost Centra. Generalni tajnik će takvu obavijest odmah dostaviti svim državama ugovornicama. Takva obavijest ne predstavlja pristanak predviđen stavkom (1).

Članak 26.

Pristanak stranaka na arbitražu prema ovoj Konvenciji smatra se pristankom na takvu arbitražu s isključenjem svakog drugog pravnog lijeka osim ako nije drukčije navedeno. Država ugovornica može zahtijevati da se iscrpe lokalna administrativna ili sudska sredstva kao uvjet pristanka na arbitražu sukladno ovoj Konvenciji.

Članak 27.

- (1) Država ugovornica ne može pružiti diplomatsku zaštitu ili pokrenuti međunarodni spor u svezi sa sporim za koji su se njezin državljanin i država ugovornica suglasili da iznesu ili su iznijeli na arbitražu u skladu s ovom Konvencijom, osim ako ta država ugovornica nije poštovala ili sprovela odluku donijetu u tom sporu.
-

- (2) Diplomatska zaštita u svrhe iz stavka (1) ne uključuje neformalne diplomatske pregovore koji se obavljaju jedino u svrhu olakšanja rješenja spora.

POGLAVLJE IV. ARBITRAŽA

Dio 1. Zahtjev za arbitražom

Članak 36.

- (1) Svaka država ugovornica ili državljanin države ugovornice koji želi pokrenuti arbitražni postupak uputit će pisani zahtjev u tu svrhu generalnom tajniku, koji prijepis zahtjeva dostavlja drugoj stranci.
- (2) Zahtjev treba sadržavati podatke o predmetu spora, ime i adrese stranaka i njihov pristanak na arbitražu sukladno propisima za pokretanje postupka mirenja i arbitraže.
- (3) Generalni tajnik unosi zahtjev u registar, osim ako iz podataka sadržanih u zahtjevu ne utvrdi da taj spor očevidno ne spada u nadležnost Centra. On odmah obavještava stranke o unošenju, odnosno odbijanju unošenja zahtjeva u registar.

Dio 2. Ustanovljenje arbitražnog suda

Članak 37.

- (1) Arbitražni sud (u daljem tekstu: Sud) ustanovit će se u najkraćem roku poslije registriranja zahtjeva sukladno članku 36.
- (2)
- (a) Sud se sastoji od jednog arbitra ili bilo kojeg neparnog broja arbitara imenovanih prema dogovoru stranaka.
 - (b) Ako se stranke ne suglase o broju arbitara i načunu njihovog imenovanja, Sud će se sastojati od tri arbitra, svaka stranka imenovat će po jednog miritelja, a trećeg, koji će biti predsjednik Suda, imenovat će stranke sporazumno.

Članak 38.

Ako se Sud ne ustanovi u roku od 90 dana od dana kad je generalni tajnik obavijestio stranke o registriranju zahtjeva sukladno članku 36. stavak (3) ili u roku koji su stranke odredile na zahtjev jedne ili druge stranke i nakon što konzultira obje stranke u mjeri u kojoj je to moguće, predsjednik će imenovati arbitra, odnosno arbitre koji još nisu imenovani. Arbitri koje imenuje predsjednik sukladno ovom članku ne mogu biti državljani države ugovornice koja je stranka u sporu ili države ugovornice čiji je državljanin stranka u sporu.

Članak 39.

Arbitri koji čine većinu ne mogu biti državljani države ugovornice koja je stranka u sporu ili države ugovornice čiji je državljanin stranka u sporu; s time što gornje odredbe ovog članka neće važiti ako su arbitar pojedinac ili svi članovi Suda imenovani temeljem sporazuma među strankama.

Članak 40.

- (1) Arbitri se mogu imenovati izvan Vijeća arbitara, osim u slučaju kad ih imenuje predsjednik sukladno članku 38.
- (2) Arbitri imenovani izvan Vijeća arbitara moraju posjedovati kvalitete navedene u članku 14. stava (1).

Dio 3.

Ovlasti i funkcije Suda

Članak 41.

- (1) Sud sam odlučuje o svojoj nadležnosti.
- (2) Sud će razmotriti svaki prigovor stranke u sporu da taj spor ne spada u nadležnost Centra, ili da iz drugih razloga ne spada u nadležnost Suda i odlučiti da li će o prigovoru raspraviti kao o prethodnom pitanju ili zajedno sa predmetom spora.

Članak 42.

- (1) Sud će riješiti spor prema pravnim pravilima o kojima se suglase stranke. Ako se stranke ne suglase o tome, Sud će primijeniti pravo države ugovornice koja je stranka u sporu (kao i njene propise o sukobu zakona) i one propise međunarodnog prava koji se mogu primijeniti.
- (2) Sud ne može proglasiti *non liquet* uslijed šutnje ili nejasnoće zakona.
- (3) Odredbe stavka (1) i (2) ne prejudiciraju ovlasti Suda u rješavanju spora *ex aequo et bono* ako se stranke s tim suglase.

Članak 43.

Ako se stranke ne dogovore drukčije, Sud može, ako smatra za potrebno, u svakoj fazi postupka:

- (a) pozvati stranke da podnesu dokumente ili druge dokaze,
i
- (b) posjetiti mjesto povezano sa sporom i tamo obaviti ispitivanja koja smatra potrebnim.

Članak 44.

Arbitražni postupak vodi se prema odredbama ovog dijela i, ako se stranke drukčije ne dogovore, prema Pravilniku o arbitraži koji je bio na snazi na dan kad su stranke pristale na arbitražu. Ako se pojavi neko proceduralno pitanje koje nije obuhvaćeno ovim dijelom ili

Pravilnikom o arbitraži ili pravilima o kojima su se stranke suglasile, Sud će riješiti takvo pitanje.

Članak 45.

- (1) Ako stranka ne dođe ili ne izloži svoj slučaj to se neće smatrati priznanjem navoda druge stranke.
- (2) Ako stranka ne dođe ili ne izloži svoj slučaj u bilo kojoj fazi postupka, druga stranka može tražiti da sud raspravi pitanja koja su mu podnijeta i donese odluku. Prije nego što donese odluku, Sud će izvijestiti stranku koja nije došla ili nije izložila svoj slučaj i ostaviti joj naknadni rok da to učini, osim ako smatra da stranka ne namjerava tako postupiti.

Članak 46.

Ako se stranke ne dogovore drukčije, Sud će na zahtjev stranke riješiti sve uzgredne ili naknadne zahtjeve ili protuzahtjeve koji nastanu neposredno iz predmeta spora, pod uvjetom da su oni u okviru onoga o čemu su se stranke suglasile i da inače spadaju u nadležnost Centra.

Članak 47.

Ako se stranke drukčije ne dogovore, Sud može, ako smatra da to zahtijevaju okolnosti, preporučiti određene privremene mjere radi zaštite prava stranaka.

Dio 4.

Odluka

Članak 48.

- (1) Sud odlučuje o pitanjima većinom glasova svih njegovih članova.
- (2) Odluka Suda mora biti u pisanom obliku i moraju je potpisati svi članovi Suda koji su glasovali za nju.
- (3) U odluci se raspravlja o svim pitanjima iznesenim pred Sud i izlažu razlozi na kojima se ona zasniva.
- (4) Svaki član Suda može dodati odluci svoje osobno mišljenje, bilo da se on slaže sa većinom ili ne, i obrazloženje neslaganja.
- (5) Centar neće objaviti odluku bez pristanka stranaka.

Dio 5.

Tumačenje, revizija i poništenje odluke

Članak 50.

- (1) Ako među strankama dođe do spora oko tumačenja ili obima odluke, svaka stranka može uputiti generalnom tajniku pisanu molbu i tražiti tumačenje odluke.
- (2) Molbu treba dostaviti Sudu koji je donio odluku, ako je to moguće. Ako to nije moguće ustanovit će se novi Sud sukladno dijelu 2. ovog poglavlja. Sud može obustaviti izvršenje odluke dok ne donese rješenje, ako smatra da to zahtijevaju okolnosti.

Članak 51.

- (1) Svaka stranka može uputiti pisanu molbu generalnom tajniku i tražiti reviziju odluke zbog otkrivanja neke činjenice koja bitno utječe na odluku, pod uvjetom da Sud i podnositelj molbe nisu znali za tu činjenicu kad je odluka donijeta i da ta činjenica nije ostala nepoznata podnositelju molbe iz njegovog nehata.
- (2) Molbu treba podnijeti u roku od 90 dana od otkrivanja te činjenice, a najkasnije u roku od tri godine od dana kad je odluka donesena.
- (3) Molba se dostavlja Sudu koji je donio odluku, ako je to moguće. Ako to nije moguće, ustanovit će se novi Sud sukladno dijelu 2. ovog poglavlja.
- (4) Sud može obustaviti izvršenje odluke dok ne donese rješenje, ako smatra da to zahtijevaju okolnosti. Ako podnositelj molbe zahtijeva u molbi da se obustavi izvršenje odluke, izvršenje će se obustaviti privremeno dok Sud ne riješi taj zahtjev.

Članak 52.

- (1) Svaka stranka može uputiti pisani zahtjev generalnom tajniku da se odluka poništi iz jednog ili više ovdje navedenih razloga:
 - (a) da Sud nije bio propisno ustanovljen;
 - (b) da je Sud očevidno prekoračio svoja ovlaštenja;
 - (c) da je jedan član Suda bio podmićen;
 - (d) da je došlo do ozbiljnog skretanja od osnovnih pravila postupka; ili
 - (e) da u odluci nisu izneseni razlozi na kojima se ona temelji.
 - (2) Zahtjev treba podnijeti u roku od 120 dana od donošenja odluke, a ako se poništenje traži zbog podmićivanja zahtjev treba podnijeti u roku od 120 dana od otkrića podmićivanja, a najkasnije u roku od tri godine od dana donošenja odluke.
 - (3) Po prijemu zahtjeva predsjednik će odmah imenovati *ad hoc* odbor od od tri osobe iz Vijeća arbitara. Član odbora ne može biti niti jedan član Suda koji je donio tu odluku, niti državljanin iste države kao i član tog Suda, nit državljanin države koja je stranka u sporu, niti osoba koju je jedna ili druga od ovih država imenovala u Vijeće arbitara, ili ga je primila kao posrednika u tom sporu. Odbor je ovlašten poništiti odluku, odnosno dio odluke, iz bilo kojeg razloga izloženog u stavku (1) ovog članka.
 - (4) Odredbe članaka 41.-45., 48., 49., 53. i 54. i poglavlja VI. i VII. primjenjivat će se *mutatis mutandis* u postupku pred odborom.
-

- (5) Odbor može obustaviti izvršenje odluke dok ne donese rješenje, ako smatra da to zahtijevaju okolnosti. Ako podnositelj molbe traži u molbi da se obustavi izvršenje, izvršenje će se privremeno obustaviti dok odbor ne donese rješenje o zahtjevu.
- (6) Ako se odluka poništi, na zahtjev stranke spor će se iznijeti pred novi Sud, koji će se ustanoviti u skladu s dijelom 2. ovog poglavlja.

Dio 6.
Priznanje i provedba odluke

Članak 53.

- (1) Odluka je obvezna za stranke i ne podliježe žalbi ili nekom drugom pravnom lijeku, osim onih koje predviđa Konvencija. Svaka stranka dužna je poštovati i sprovoditi odredbe odluke, osim ako je izvršenje obustavljeno na osnovi odgovarajućih odredaba Konvencije.
- (2) U svrhu ovog dijela Odluka uključuje svako rješenje o tumačenju, reviziji ili poništenju odluke iz članka 50., 51. i 52.

Članak 54.

- (1) Svaka država ugovornica priznat će kao obaveznu odluku donesenu na osnovi ove Konvencije i provesti na svojem teritoriju novčane obveze određene tom odlukom kao da je to konačna presuda suda te države. Država ugovornica koja ima federalno uređenje može provesti takvu odluku preko svog saveznog suda, a može i predvidjeti da savezni sudovi postupaju s takvom odlukom kao da je ona konačna presuda države članice.
- (2) Stranka koja traži priznanje ili provedbu na teritoriju države ugovornice, dostavit će nadležnom sudu ili drugom organu kojeg ta država odredi za tu svrhu, prijepis odluke koji je ovjerio generalni tajnik. Svaka država ugovornica obavijestit će generalnog tajnika koji je nadležni sud ili drugi organ odredila u tu svrhu, kao i kasnijim izmjenama u tom pogledu.
- (3) Za provedbu odluke važe propisi o provedbi presude koji su na snazi u državi na čijem se teritoriju traži provedba.

Članak 55.

Članak 54. neće se tumačiti tako da derogira važeće pravo države ugovornice koje se odnosi na imunitet te države ili neke stranke države u pogledu provedbe.

POGLAVLJE V.
ZAMJENA I IZUZEĆE MIRITELJA I ARBITARA

Članak 56.

- (1) Nakon što se Komisija, odnosno Sud ustanovi i počne postupak, njegov sastav ostaje nepromijenjen; s tim da ako miritelj ili arbitar umre, postane nesposoban ili da ostavku, njegovo mjesto popunit će se prema odredbama dijela 2. poglavlja III. ili dijela 2. poglavlja IV.
- (2) Član Komisije ili Suda ostaje na toj dužnosti čak i kad prestane biti član vijeća.
- (3) Ako miritelj ili arbitar koga je imenovala stranka podnese ostavku bez suglasnosti Komisije, odnosno Suda čiji je član, predsjednik će na njegovo mjesto imenovati osobu iz odgovarajućeg vijeća

Članak 57.

Stranka može predložiti Komisiji, odnosno Sudu da se neki njen član izuzme zbog toga što se iz neke činjenice vidi da on očividno ne ispunjava uvjete iz članka 14. stavka (1). Stranka u arbitražnom postupku može, osim toga, predložiti izuzeće nekog arbitra zbog toga što on ne ispunjava uvjete za člana Suda predviđene u dijelu 2. poglavlje IV.

Članak 58.

Rješenje o prijedlogu za izuzeće posrednika odnosno arbitra donose ostali članovi Komisije odnosno Suda, već prema slučaju, ako je u pitanju posrednik ili arbitar pojedinca, ili većina posrednika odnosno arbitra, onda rješenje donosi predsjednik. Ako se utvrdi da je prijedlog potpuno osnovan, posrednik odnosno arbitar na koga se rješenje odnosi zamijenit će se prema odredbama dijela 2. poglavlja III., odnosno dijela 2. poglavlja IV.

POGLAVLJE VII. MJESTO POSTUPKA

Članak 62.

Postupak mirenja i arbitraže vodi se u sjedištu Centra, osim ako nije predviđeno kako je niže navedeno.

Članak 63.

Postupak mirenja i arbitraže može se obaviti ako stranke tako odluče:

- (a) u sjedištu Stalnog arbitražnog suda, ili bilo koje druge prikladne ustanove, privatne ili javne, s kojom se Centar o tome dogovorio; ili
 - (b) u bilo kojem drugom mjestu koje odobri Komisija ili Sud poslije konzultiranja s generalnim tajnikom.
-